

“5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu Geçici Madde 7/1. – (Değişik: (Ek:7/11/2024-7531/18 md.)

"Bu maddeyi ihdas eden Kanunla 5237 sayılı Kanunun 73. maddesinin ikinci fıkrasında yapılan düzenleme, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla soruşturma veya kovuşturma evresine geçilmiş dosyalar bakımından uygulanmaz."

Şikâyet hakkını kullanma süresini düzenleyen 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 73. maddesinin 2. Fıkrası "Zamanaşımı süresini geçmemek koşuluyla bu süre, şikâyet hakkı olan kişinin fiili ve failin kim olduğunu bildiği veya öğrendiği günden başlar." şeklinde iken:7/11/2024 tarih, 7531 sayılı Kanunun 14. maddesi ile fıkra ek cümle eklenmiş ve "Ancak, soruşturulması ve kovuşturulması şikâyetle bağlı olan hakaret suçu bakımından şikâyet süresi, her ne suretle olursa olsun fiilin gerçekleştiği tarihten itibaren iki yılı geçemez." hükmü getirilmiştir.

TCK'ya getirilen bu hükmün yürürlük tarihi için düzenleme iptali istenilen; 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunun Geçici Madde 7/1. – (Değişik: (Ek:7/11/2024-7531/18 md.) maddesinde düzenlenmiştir.

"Bu maddeyi ihdas eden Kanunla 5237 sayılı Kanunun 73. maddesinin ikinci fıkrasında yapılan düzenleme, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla soruşturma veya kovuşturma evresine geçilmiş dosyalar bakımından uygulanmaz."

Buna göre;

Bir TCK kurumu olan şikâyet hakkı ve süresi genel hükümlere tabi bu bölümde yer alan bir düzenleme olarak TCK'nın 7. maddesinde yer alan amir hüküm olan zaman bakımından uygulama ilkesine göre lehe hükmün geriye yürütmesi gerekirken CMK il yürürlük belirleyerek lehe kanun uygulamasının önüne geçilmiştir.

TCK m. 7; Zaman bakımından uygulama

(1) İşlendiği zaman yürürlükte bulunan kanuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. İşlendikten sonra yürürlüğe giren kanuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı da kimse cezalandırılmaz ve hakkında güvenlik tedbiri uygulanamaz. Böyle bir ceza veya güvenlik tedbiri hükmolunmuşsa infazı ve kanuni neticeleri kendiliğinden kalkar.

(2) Suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur.

(3) (Değişik: 29/6/2005 – 5377/2 md.) Hapis cezasının ertelenmesi, koşullu salıverilme ve tekerrürle ilgili olanlar hariç; infaz rejimine ilişkin hükümler, derhal uygulanır.

(4) Geçici veya süreli kanunların, yürürlükte bulundukları süre içinde işlenmiş olan suçlar hakkında uygulanmasına devam edilir.

Anayasanın 2. maddesinde yer alan " Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı,

başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir." hükmüne aykırıdır.

Zira Hukuk Devleti ilkesi alt normlarında hukuki güvenlik ve belirlilik ilkelerini gerektirir.

Anayasa cezayı ağırlaştıran kanunun yürürlük tarihinden önce işlenmiş suçlara uygulanmasını açık biçimde yasaklamıştır. Hukuki belirliliğin ve hukuk güvenliğinin bir sonucu olan bu yasa, aynı zamanda suçun işlendiği tarihteki kanuna göre lehe olan sonraki kanunun uygulanmasını da gerekli kılmaktadır. Zira işlendiği tarihte suç sayılan bir fiilin daha sonra yürürlüğe giren kanun ile suç olmaktan çıkarılması veya ilga edilen kanuna nazaran anılan suç fiiline daha hafif bir ceza öngörülmesi durumunda mülga kanunun aleyhe hükümlerinin uygulanmaya devam edileceğinin kabul edilmesi, bireylerin öngöremeyecekleri bir ceza ile cezalandırılmaları sonucunu doğuracaktır. Bunun, ceza hukuku alanında kişilerin hukuki güvenliklerini anayasal güvenceye bağlamayı amaç edinen suç ve cezaların kanuniliği ilkesiyle bağdaştırılması mümkün değildir.

Öte yandan lehe ceza kanununun geçmişe uygulanması hukuk devletiyle bağlantılı olarak adalet ve hakkaniyet ilkelerinin de bir gereğidir. Gelişen sosyal düzen ve değişen toplumsal ihtiyaçlar karşısında artık suç oluşturmadığı kabul edilen veya daha hafif ceza öngörülen bir fiilin yalnızca daha önce işlenmiş olması nedeniyle daha ağır bir yaptırıma tabi tutulması adalet ve hakkaniyet ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.

Anayasanın 38. maddesinde yer alan "Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz; kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez.

Suç ve ceza zamanaşımı ile ceza mahkumiyetinin sonuçları konusunda da yukarıdaki fıkra uygulanır.

Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirleri ancak kanunla konulur.

Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz.

Hiç kimse kendisini ve kanunda gösterilen yakınlarını suçlayan bir beyanda bulunmaya veya bu yolda delil göstermeye zorlanamaz..."

Maddede yer alan düzenlemenin yukarıda Anayasa maddesi verilen ve kanunilik ilkesi olarak ifade edilen hükme aykırı olduğu, ceza yargılamasında lehe kanunun uygulanmasının Anayasa'nın 38. maddesinde düzenlenen suçta ve cezada kanunilik ilkesi kapsamında anayasal bir zorunluluk olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Nitekim sözü edilen anayasal ilke doğrultusunda düzenlenen Türk Ceza Kanunu'nun "Zaman bakımından uygulama" başlıklı 7. maddesinde lehe kanunun uygulanması ilkesi "Suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur" şeklinde ifade edilmiştir.

Bu kapsamda itiraz konusu kural hukuk ve ceza normu ayrımı yapmaksızın Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla görülmekte olan davalara Kanun hükümlerinin

uygulanmamasını öngörmektedir. Bu durum ceza hükümlerinin uygulanması bakımından farklı sonuçların ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Kural, TCK m. 73/2-2.cümle yürürlüğe girdikten sonra yargılaması devam eden ceza dosyalarına TCK m. 7 gereğince uygulanmalıdır. CMK'nun geçici 7. maddesi, TCK m. 73/2-2.cümle yürürlükte iken ceza davası açılmış suçlar hakkında önceki ve sonraki kanun hükümlerinden lehe olanın tespitine ve sonraki Kanun hükümlerinin lehe olması durumunda bunların uygulanmasına imkân vermemektedir. Bu durum suçta ve cezada kanunilik ilkesi kapsamında olan lehe kanunun uygulanması ilkesine aykırılık oluşturmaktadır.

NETİCE ve TALEP: Yukarıda gerekçesi ile izah edilmeye çalışılan hususta 5271 sayılı CMK'nın 7531 sayılı Kanun'un 18. maddesi ile eklenen 7. maddesinin "yasa değişikliğinden önce işlenen suçlara uygulanamayacağına" dair düzenlemesi ile bir TCK kurumu olan hak düşürücü şikayet süresini düzenleyen 5237 sayılı TCK m. 73/2-2. Cümle hükmünü TCK m.7 amir hükmü uyarınca lehe hükmün geriye yürütmesine engel teşkil ettiği ve Anayasanın 2. Ve 38. maddelerine aykırılığı iddiasıyla iptaline ilişkin taleptir.”